

Kaisa Hietalahti

**"EI KAUKAINEN
TULEVAISUUDENKUVA VAAN
JOKAPÄIVÄISTÄ ELÄMÄÄ"**

Ilmastonmuutoksen kehyksiä rakentavassa ilmasto-
journalismissa

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

Kandidaatintutkielma

Huhtikuu 2021

TIIVISTELMÄ

Kaisa Hietalahti: "Ei kaukainen tulevaisuudenkuva vaan jokapäiväistä elämää":
Ilmastonmuutoksen kehyksiä rakentavassa ilmastojournalismissa
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Viestinnän monitieteinen tutkinto-ohjelma
Huhtikuu 2021

Tässä tutkielmassa analysoin rakentavaa ilmastojournalismia tekeviä vaihtoehtomedi-
oita. Tarkoituksena on lisätä ymmärrystä rakentavasta ilmastojournalismista, jota on
tutkittu valtavirran sanomalehtien ulkopuolella vain vähän.

Tarkastelen, miten ilmastonmuutosta kehystetään kahdessa ilmastoteemaisessa eng-
lanninkielisessä julkaisussa, vuonna 2020 perustetussa Icarus Complexissa ja vuonna
2018 perustetussa It's Freezing in LA:ssa. Analyysissani nojaan Robert Entmanin kehys-
tämisen määritelmään. Lisäksi kysyn, miten ja millaiseen toimintaan lukijaa kannuste-
taan kyseisissä lehdissä.

Analyysini perusteella molempien ilmastomedioiden tavat kehystää ilmastonmuutosta
ovat hyvin yhteneväiset, ja ne eroavat osin vakiintuneista kehyksistä. Kehyksiä löytyi
neljä: polttavan ongelman, ihmisen aiheuttaman ongelmavyyhdin, jo nyt tapahtuvan il-
miön sekä politiikan kehukset.

Aineistossa ilmastonmuutos esitetään aikamme suurimpana ongelmana, joka tapahtuu
kaiken aikaa nyt eikä vasta tulevaisuudessa. Lisäksi sen kerrotaan johtuvan ihmisen toi-
minnasta ja olevan erottamattomasti kytköksissä moniin muihin samaisesta pohjasyystä
aiheutuvaan ongelmaan.

Analyysin tulokset kertovat, että ongelma täytyy lehtien mukaan ratkaista poliittisesti
sen vuoksi, että mikään yksittäinen ihmekeksintö ei korjaa kaikkea. Ratkaisujen aikaan-
saamisesta ovat vastuussa poliitikkojen lisäksi ihmiset, joilla on vaikutusvaltaa kollektiiv-
isena joukkona.

Avainsanat: ilmastojournalismi, rakentava journalismi, ilmastonmuutos, kehysanalyysi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	ILMASTO JOURNALISMISSA	3
2.1	Ilmastojournalismi	4
2.2	Ilmastojournalismi ja journalistin ihanteet.....	5
2.3	Kohti parempaa ilmastojournalismia	7
2.3.1	Rakentava journalismi	7
2.3.2	Vaihtoehtoisten medioiden mahdollisuudet.....	8
2.4	Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset.....	10
3	AINEISTO JA MENETELMÄT	11
3.1	Aineisto	11
3.1.1	Icarus Complex.....	11
3.1.2	It's Freezing In LA!.....	12
3.2	Kehysanalyysi	13
4	ANALYYSI JA TULOKSET.....	15
4.1	Polttavan ongelman kehys	15
4.2	Ihmisen aiheuttaman ongelmanvyyhdin kehys.....	17
4.3	Jo nyt tapahtuvan ilmiön kehys	20
4.4	Politiikan kehys	22
4.4.1	Poliittinen ohjaus.....	22
4.4.2	Oikeudenmukaisuus	24
4.5	Lukijan rooli.....	25
4.5.1	Kollektiivinen toiminta	26
4.5.2	Yksilön toiminta.....	27
4.6	Yhteenveto	28
5	POHDINTA.....	30
6	KIRJALLISUUS	31
6.1	Aineiston lähteet.....	35
7	LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Ilmastonmuutos tarkoittaa yksinkertaisimmillaan sitä, että maapallon ilmasto lämpeenee, mikä taas vaikuttaa ympäristöön monin tavoin. Se on kiistatta luonnontieteellinen ilmiö, mutta ihmisille se on paljon muutakin, sillä käynnissä oleva ilmastonmuutos on sekä ihmisen aiheuttamaa että jotakin, minkä seuraukset osuvat ihmiselämän joka osaluokkaan perustavanlaatuisesti (Hulme 2009). Sitä on kuvattu viheliäiseksi ongelmaksi (emt., 334–337) monista syistä: Sille ei ole helppoa määritelmää eikä helppoja ratkaisuja, siihen ratkaisuja etsivät törmäävät solmuisiin keskinäisriippuvuuksien kimppuihin, ja sen voidaan kaiken lisäksi katsoa olevan muiden ongelmien oire. Sitä ei voida erottaa yhteiskunnan rakenteista, taloudesta tai kulttuurista, ja sen edessä seisominen pakottaa kysymään olemassaolon isoimpia kysymyksiä esimerkiksi siitä, mikä on oikeudenmukaista ja mitä on hyvä elämä (Hulme 2009).

Tästä huolimatta ilmastonmuutos on myös jotakin näkymätöntä. Ellei sitä nimettäisi kriisiksi, sitä ei sellaiseksi tajuttaisi. Sen vaikutukset näkyvät toki jo nyt konkreettisesti, mutta vasta media pyrkii kytkemään kokemukset ennätysshelteistä ja metsäpaloista tieteelliseen todistusaineistoon (Corbett ja Durfee 2004, 130). Vaikeasti hahmotettavuutta lisää se, että aiheesta puhutaan usein vaikeaselkoisella tieteen kielellä ja sellaisilla ajan ja paikan tasoilla, joita tavallisen ihmisen on vaikea ymmärtää: sekä maailmanlaajuisen muutoksen vaikutukset että hillitsemistoimet näkyvät usein oman elinpiirin, ja jopa oman elinajan, toisella puolen (Schäfer ja Schlichting 2014, 142–143).

Siksi journalismin on katsottu olevan avainasemassa kriisissä, jota se ei ole varustautunut käsittelemään. Valtioiden rajat ja totutut aikaikkunat ylittävä ilmastonmuutos ei sovi politiikan tavallisiin raameihin, vaan piirtää pelikenttää uudelleen. Poliittisesti värittynyt, akuutti ja sotkuinen kriisi on haaste journalismille, joka esiintyisi mielellään epäpoliittisena sivustaseuraajana. (Kunelius 2012.)

Journalismille on esitetty kentän sisä- ja ulkopuolelta vaatimuksia vastata haasteeseen. Näin on myös haluttu tehdä: viime vuosina journalismin toimintamuotoja on pyritty muotoilemaan uudelleen ja mediakentälle on perustettu lukuisia uusia, ilmasto- ja ympäristöaiheisiin keskittyviä journalistisia medioita. Ajankohtaisuudestaan huolimatta

tällaisia julkaisuja on tutkittu vain vähän. Ilmastojournalismin tutkimus onkin painottunut suuriin sanomalehtiin (Schäfer ja Schlichting 2014, 151).

Tämän tutkielman tarkoituksena on lisätä ymmärrystä rakentavasta ilmastojournalis-
mista. Tarkastelen, miten ilmastonmuutosta kehystetään kahdessa ilmastoteemaisessa
englanninkielisessä julkaisussa, vuonna 2020 perustetussa *Icarus Complexissa* ja
vuonna 2018 perustetussa *It's Freezing in LA*:ssa. Lisäksi kysyn, millaisia toiminnan
mahdollisuuksia niissä tarjotaan ilmastonmuutoksen torjumisesta kiinnostuneelle luki-
jalle. Kahdesti vuodessa ilmestyvät painetut lehdet pyrkivät kertomaan ilmastonmuu-
toksesta tavalla, jonka voidaan katsoa edustavan rakentavan journalismin suuntausta.

Pienten vaihtoehtomedioiden vahvuudeksi on nähty niiden potentiaali haastaa perin-
teisiä selityksiä (Carvalho 2010; Hackett 2017), ja toisaalta nämä mediat ovat syntyneet
nimenomaan halusta tuoda ilmastojournalismiin jotain, mitä sieltä on puuttunut.
Muun muassa näistä syistä kyseiset uudet mediat ansaitsevat huomiota.

Lähestyn aihetta ilmastojournalismin, rakentavan journalismin ja vaihtoehtomedian
käsitteiden kautta. Kolmannessa luvussa esittelen aineiston ja menetelmän tarkemmin,
ja neljännessä luvussa avaan tutkimuksen tuloksia. Päätän tutkielman pohdintaan tu-
lostien merkityksestä ja mahdollisista jatkotutkimuksen poluista.

2 ILMASTO JOURNALISMISSA

Ihmisen aiheuttama ilmastonmuutos on ollut osa julkista keskustelua 1980-luvun lopulta alkaen. Niistä ajoista yleinen tietoisuus kriisistä on kasvanut ja median käytännöt ovat kehittyneet: näkökulmat ovat laajentuneet, eikä massamedia enää juurikaan aseta tieteentekijöitä ja ilmastonmuutoksen kiistäjiä nokikkain kiistelemään siitä, onko huoli perusteltu. (Moser 2010.) Vaikka maakohtaiset erot ovat suuria, ilmastonmuutos on kasvanut 1990-luvulta 2010-luvun loppuun mennessä kaikkialla entistä isommaksi uutisaiheeksi (Schmidt ym. 2013).

Ympäristö on ollut lehdissä esillä erityisesti kansainvälisten ilmastokokousten aikaan (Schmidt ym. 2013, 1241), mutta silloinkin ilmastopolitiikkaa on huomioitu vaihtelevasti (Kunelius 2012, 32). Huomion laskun taustalla voidaan nähdä kansainvälisen ilmastopolitiikan pysähtyminen ja ilmastokysymyksen pirstaloituminen lukuisiin osa-alueisiin, mutta myös finanssikriisi, jonka vuoksi työttömyys ja muut talousongelmat siirsivät ilmasto-alemmas politiikan agendalla (emt.). Se, että talous syrjäyttää ilmaston uutisoinnissa, voinee kertoa siitä, että ilmasto on ainakin ollut aihe muiden joukossa eikä jotakin, jonka nähdään koskettavan kaikkea yhteiskunnassa. Ilmastonmuutoksen käsittelemistä erillisaiheena onkin kritisoitu runsaasti. Esimerkiksi toimittaja Hanna Nikkanen vertaa kolumnissaan (Nikkanen 2021) ympäristökriisejä vuorenpeikkoon, jonka sivuuttaminen uutisoinnissa kuulostaisi absurdilta: ”Jos talon katolla asuu suuri ja arvaamaton vuorenpeikko, voiko sen rajata pois, kun ennustetaan talon rakenteiden kestävyyttä?”

Yleisön vastaanoton kannalta olennaista ei ole ainoastaan se, paljonko aihe on esillä, vaan myös se, *miten* siitä kerrotaan. Vaikka ympäristöaiheet saisivat näkyvyyttä, journalismi saattaa näyttää ongelmat kaukaisina tai tuottaa yleisölle voimattomuuden tunnetta liikkeelle kannustamisen sijaan (Carvalho 2010). Kerronnan tapojen merkityksellisyys näkyy suuressa huomiossa, jonka yksittäiset sanavalinnat ovat saaneet. Mistä onkaan kyse: lämpenemisestä, kuumenemisestä, muutoksesta vai kriisistä? Ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista käytetään myös sanaa ilmastokriisi, ja esimerkiksi brittilehti *The Guardian* ilmoitti siirtyvänsä käyttämään tätä termiä vuonna 2019, kun se päivitti tyylikirjansa ympäristösanastoa tarkemmaksi ja tunteita herättävämmäksi (Zeldin-O'Neill 2019).

2.1 Ilmastojournalismi

Ilmastojournalismi on käytännössä yksinkertaisesti ilmastonmuutosta käsittelevää journalismia. Se on kiinnostunut ilmastonmuutoksen piirteistä, syistä ja sen vaikutuksista sekä ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta. Se ei ole siis vain tiettyjen journalistien alaa, vaan ratkaiseva tekijä on aiheen valinta. Niinpä ilmastojournalismia voi tehdä yhtä hyvin niin talous- kuin urheilutoimittaja. (Schäfer ja Painter 2020.)

Sen on nähty kaiken kaikkiaan parantuneen, kun aihe on noussut tavalliseksi uutisaiheeksi, journalistien tiedot ovat kanttuneet ja tekemisen tavat ovat monipuolistuneet (Brüggemann 2017). Vaikka aihe on uinut valtavirtaan ja kehitystä on tapahtunut, tutkimuksessa on nimetty lukuisia kipukohtia, joihin on myös maalailtu lääkkeitä sekä teoriassa että käytännössä.

Ilmastojournalismia on tutkittu paljon kehysanalyysin keinoin. Tutkimuksessa on havaittu, että ilmastonmuutosta kehystetään esimerkiksi tieteen, riskien, velvollisuuksien ja hillintäkeinojen kautta (Broadbent ym. 2016, 4). Luonnontiedekeskeisyyden on havaittu vähentyneen, kun yhteiskunnalliset kehykset ovat vahvistuneet. (Schäfer ja O'Neill 2017.)

Tutkimuksessa on nimetty erilaisia kehyksiä hyvin abstrakteista ja yleisluontoisista kiinteästi tiettyihin aiheisiin liittyviin kehyksiin (emt.). Esimerkiksi Dirix ja Gelders (2010) ovat etsineet viittä geneeristä uutisissa toistuvaa kehystä: vastuuta, konfliktia, (taloudellisia) seurauksia ja yksilön tason tunteikasta esittämistä sekä moraalista kehystä. Näistä seuraus- ja vastuukehysten havaittiin olevan yleisimpiä tutkituissa eurooppalaisissa sanomalehdissä. Käytännössä jutuissa siis kerrottiin usein eri toimintavaihtoehtojen seurauksista ja esitettiin hallitusten olevan vastuussa tai kykeneviä tekemään ilmastotoimia. (Emt., 739.)

Tyypillisimmin ilmastojournalismin tutkimuksessa käytetään kuitenkin aihesidonnaisia kehyksiä (Schäfer ja O'Neill 2017, 17). Suomessa esimerkiksi Kangas (2016) on tutkinut, miten Helsingin Sanomien ilmastojuttujen kuvasto kehystää ilmastonmuutosta. Kangas on Entmanin kehysmääritelmiä mukaillen etsinyt kuvista niissä esitettyjä syitä, seurauksia ja uhattuja kohteita sekä ratkaisumalleja (emt., 214). Hänen mukaansa kuvat ja nii-

den tekstiyhteydet kehystivät ”ilmastonmuutoksen vaaralliseksi ihmistä uhkaavaksi katastrofiksi tai ympäristöongelmaksi, joka johtuu saastuttavasta teknologiasta ja joka on ratkaistavissa vähemmän päästöjä aiheuttavan teknologian avulla” (emt., 224).

Kirjallisuutta on siis paljon, mutta tutkimuskentällä on myös peräänkuulutettu tutkimuskohteiden monipuolisempaa valintaa. Schäferin ja O’Neillin kirjallisuuskatsauksen (2017, 22) mukaan internetin, sosiaalisen median sekä radion ja television sisällöt ovat kirjallisuudessa aliedustettuja, kun taas helposti saatavilla olevaa painettua journalismia on tutkittu paljon. Sanomalehdistön tutkimus taas on painottunut vahvasti *The Guardianin* ja *The New York Timesin* kaltaisiin kansallisiin laatulehtiin (Schäfer ja Schlichting 2014, 151).

2.2 Ilmastojournalismi ja journalistin ihanteet

Koska ilmastonmuutos on aiheena mitä poliittisin (esim. Carvalho 2010, 173), sen käsittely journalismissa pakottaa miettimään uudelleen, mistä journalismissa pohjimmiltaan on kyse. Ilmastonmuutoksen on väitetty olevan tämän vuosituhannen merkittävin globaali haaste (*“the global challenge”*) (Eide ja Kunelius 2012, 13). Se on haaste myös journalismille – se on perinteisesti käsitellyt asioita kansallisvaltioiden tasolla, mutta ympäristökysymykset ylittävät rajat. Ongelman akuuttius pakottaa toimimaan epävarmuudessa, ja epäpoliittisuuttaan korostava journalismi saattaa joutua törmäyskurssille objektiivisuuden ihanteen kanssa, mikäli ilmastosta raportointi näyttää tukevan joitain poliittisia kantoja tai toimijoita. (Emt., 13–16.)

Ruotsalaismedioiden on todettu pitävän ilmastonmuutosta varmana tosiasiana, jota on hillittävä ja johon on sopeuduttava (Olausson 2009). Sen sijaan ainakin yhdysvaltalaista journalismia on kritisoitu vinoutuneesta uutisoinnista. Siellä ihmisen osallisuutta ilmastonmuutokseen on pidetty epävarmempana pidempään, sillä vallitsevien journalististen ihanteiden mukaisesti on haluttu kuulla erimielisiä osapuolia yhtä paljon. Tasapuolisuuteen pyrkivä uutisointi on antanut paljon palstatilaa ilmastonmuutosta epäileville äänille siitä huolimatta, että tiedeyhteisön näkökulmasta asia ei ollut kiistanalainen (Boykoff ja Boykoff 2004; Boykoff 2008a).

Hackettin ym. (2017, 7) mukaan journalismin haasteet ovat muualla kuin ilmastouutisoinnin määrässä. Ei voida olettaa, että informaation levittäminen johtaisi automaattisesti toimiin politiikassa ja muuttaisi ihmisten käyttäytymistä. Miljoonat ovat jo huolissaan ympäristöongelmista mutta eivät koe, että heidän teoillaan on merkitystä. Näin ollen journalismin todellinen ongelma on, että se ei onnistu esittämään kollektiivista toimintaa tehokkaana toimintatapana kriisin keskellä. (Emt.)

Tällainen puhe voi herättää vastustusta niissä, jotka varovat ottamasta kantaa objektiivisuuden nimissä. Objektiivisuudella tarkoitetaan yleensä journalismissa jotakuinkin todennukaisuutta ja puolueettomuutta (Kuutti 2012, 137). Niin sanotun objektiivisuuden normin on kuitenkin katsottu käytännössä tukevan vain poliittista ja ideologista *status quo* (Waisbord 2009, 373). Voi siis olla, että ilmastojournalismin ympärillä käydyt keskustelut pikemminkin tekevät näkyväksi tiettyjä journalismiin sisäänrakennettuja piirteitä kuin muuttavat niitä.

Ympäristöpolitiikan diskursseissa on keskitytty 1980-luvulta lähtien muokkaamaan nykyistä talouskasvuun ja demokratiaan perustuvaa mallia ekologisemmaksi sen sijaan, että tavoiteltaisiin perustavanlaatuisia yhteiskunnallisia uudistuksia (Kenis ja Lievens 2014, 532). Saman on nähty toistuvan journalismissa. Vaikka ruotsalaislehdistö esittää ilmastonmuutoksessa todellisena ja vakavana ilmiönä, se ei anna samaa painoarvoa mielenosoittajien vaatimuksille, sillä ilmastolakkoilijoiden kritiikki osuu yhteiskunnan rakenteisiin, kuten kapitalismiin (Jacobsson 2020). Jacobsson (2020) ehdottaa, että kun journalismi pyrkii pitämään rooliaan objektiivisena tarkkailijana, se ei onnistu pureutumaan kritiikkiin, joka edellyttäisi koko järjestelmän kriittistä arviointia.

Ilmastojournalismi voi synnyttää rinnastuksia *asianajojournalismiin* (*advocacy journalism*) (suomennos Kuutti 2012, 8). Janowitzin (1975, 619) määritelmän mukaan asianajojournalisti kokee tehtäväkseen edustaa niitä, joilla ei ole äänekkäitä puolestapuhujia. ”Asianajoa” on pidetty piirteenä, joka erottaa journalismin ja pr-viestinnän, mutta Fisher (2015, 712) esittää, että sitä esiintyy journalismissa aina, joko tietoisesti tai tiedostamatta ja hienovaraisesti tai avoimesti. Bangladeshin lehdistöä tutkineen Rhamanin (2012) mukaan journalismi ja asianajo voivat olla ristiriidassa, mutta eivät välttämättä.

Bangladeshissa ilmastonmuutos uhkaa tehdä miljoonista ilmastopakolaisia, joten journalistien vaatimukset ilmastotoimista ovat humanitaaristen periaatteiden mukaisia, ja niitä pidetään siksi oikeutettuina (emt., 159).

2.3 Kohti parempaa ilmastojournalismia

Vastauksena kritiikkiin on pyritty kehittämään parempia toimintatapoja. Esimerkiksi brittilehti *The Guardian* ilmoitti vuonna 2019 käyttävänsä tilanteen vakavuutta ilmentävää sanastoa, näyttävänsä jatkossa enemmän ihmisiä jääkarhujen sijaan ilmastojuutuisaan ja luopuvansa fossiilimainostajista (Zeldin-O’Neill 2019; Shields 2019; *The Guardian* 2019). Samana vuonna Helsingin Sanomat puolestaan nimitti ilmastojuuttuihin erikoistuvan ”kirjeenvaihtajan” (Kähkönen 2018).

2.3.1 Rakentava journalismi

Journalismille on annettu lukemattomia eri tehtäviä, piirteitä ja määritelmiä. Tämän kirjon selkeyttämiseksi tutkimuksessa ja käytännön työssä journalismille on annettu vähintään 160 etuliitettä, joilla kuvataan esimerkiksi menetelmää tai aihevalintaa (Loosen ym. 2020).

Yksi näistä attribuuteista on rakentava. *Rakentava journalismi*, englanniksi *constructive journalism*, kumpuaa ajatuksesta, jonka mukaan journalismin ei pitäisi keskittyä ainoastaan yhteiskunnallisiin ongelmiin, vaan myös niiden mahdollisiin ratkaisuihin (Ahva ja Hautakangas 2018). Idea on noussut näkyvämmiin esille viime vuosina, mutta käytännössä rakentavan journalismin juuret ovat kaukana (Aitamurto ja Varma 2018, 700).

Median synkän maailmankuvan on nähty aiheuttavan myötätuntuupumusta eli turtumusta tai toivottomuutta jatkuvasti uutisvirrassa vastaantulevien inhimillisten tragedioiden äärellä (Kinnick, Krugman ja Cameron 1996). Ilmastonmuutokseen liittyvät vaikeat tunteet puolestaan tunnetaan ilmastoahdistuksena (Pihkala 2019, 69).

Myös yksi rakentavan journalismin taustalla olevista ajatuksista on se, että ahdistava uutisointi etäännyttää ja saa todennäköisemmin vain sulkemaan silmät. Peruste journalismin toimintatapojen päivittämiselle ei ole kuitenkaan vain aiheutunut paha mieli, vaan se, että kuoleman, onnettomuuksien ja sotien täyttämä uutisvirta tuottaa vääristyneen kuvan maailmasta (Haagerup 2014). Konfliktien ja negatiivien painottaminen

tuottaa tämän näkemyksen mukaan liian synkän ja näköalattoman kuvan, joka ei vastaa todellisuutta.

Rakentava journalismi on kerännyt suosiota Euroopassa, kun taas Yhdysvalloissa samaa suuntausta edustaa rakentavalle journalismille läheinen ja pitkälti päällekkäinen termi, *ratkaisukeskeinen journalismi (solutions-based tai solutions journalism)* (Ahva ja Hautakangas 2018). Atlantin eri puolilla käytetään siis eri käsitteitä, mutta kaikista ero ei ole merkittävä. Nimityksiä käytetäänkin myös synonyymeinä ja rinnakkain ja niin, että rakentava journalismi on kattokäsite samankaltaisille suuntauksille (ks. esim. Aitamurto ja Varma 2018). Ahvan ja Hautakangas (2018) mukaan ratkaisukeskeisyys painottaa enemmän jo olemassa olevien ratkaisumallien esittelemistä, mutta suurin ero piilee teoriaperinteessä, sillä käytännössä ratkaisukeskeinen ja rakentava journalismi ovat hyvin samanlaisia.

Journalisteja on jaettu vahtikoiriin, keskusteluttajiin, radikaaleihin järjestelmän kritisoijiin ja instituutioiden kanssa yhteistyötä tekeviin viestijöihin, kun on ollut tarkoitus hahmottaa erilaisia normatiivisia rooleja. Aitamurto ja Varma ehdottavat, että rakentavan journalismin kannattajat olisivat oma viides journalistityyppinsä, sillä rakentavassa journalismissa median rooli on tarjota visio siitä, miten yhteiskunta voisi mennä eteenpäin. Sen sijaan että rakentava journalisti olisi etäisen puolueeton tulevaisuuden suhteen, tämä uskoo edistykseen ja pyrkii tekemään hyvää tuomalla esiin ratkaisuja, joita muut voivat sitten valita ja soveltaa. (Aitamurto ja Varma 2018.)

2.3.2 Vaihtoehtoisten medioiden mahdollisuudet

Hackettin ym. (2017, 7) mukaan puutetta on ilmastonmuutosta koskevan informaation sijaan toivosta ja toiminnasta: ihmiset ovat huolestuneita, mutta he eivät joko tiedä miten toimia tai he eivät koe, että heidän omalla toiminnallaan olisi merkitystä.

Koska laajamittainen osallistuminen olisi Hackettin ym. mukaan kuitenkin äärimmäisen tärkeää, journalismin tulisi miettiä omaa osaansa uudelleen. Tämän valossa sen tehtävä olisi tiedon levittämisen sijaan pikemminkin saada yleisöt osallistumaan ja kiinnostumaan. Journalismin tulisi onnistua välittämään uskoa siihen, että yksilöllinen ja kollektiivinen toiminta on mahdollista ja mahdollisesti tehokasta sekä kertoa kriisin kiireellisyydestä uuvuttamatta. (Emt.)

Tässä Hackettin ja muiden mukaan vaihtoehtomedioilla on paikkansa, sillä niissä julkiset toimenpiteet, poliittinen osallistuminen ja niiden tulokset ovat usein esillä. Ne myös antavat toisinaan kritiikkiä vallitseville journalistisille käytännöille, jos ne näyttävät tosiasissa tukahduttavan kansalaistoimintaa ja sen tavoitteita. (Emt., 7–10.)

Vaihtoehtomedian käsitettä on käytetty viime vuosina erityisesti maahanmuuttovastaisista oikeistolaismedioista puhuttaessa (ks. esim. Tuomola 2018; Holt 2018). Yleisemmän tason määritelmän mukaan vaihtoehtojournalismi poikkeaa aikansa valtavirtajournalismista jotenkin, esimerkiksi pyrkimällä uudistamaan sisältöä tai yleisösuhdetta tai hylkimällä ammatillisuutta. Sitä voi esiintyä tavanomaisissa viestimissä ja vaihtoehtomedioissa, jotka pitävät tehtävänäään valtavirrasta poikkeavien viestien välittämisen. Vaihtoehtomediat hylkivät ulkopuolisia rajoitteita ja pyrkivät välittämään ruohonjuuritason kuvaa asioista yleensä vapaaehtoisvoimin. (Kuutti 2012, 213.)

Hackett ja muut (2017) määrittelevät vaihtoehtomedian ilmaston kontekstissa: se on heidän teoksessaan media, joka virittää ihmisiä osallistumaan ilmastokriisin hoitoon ja joka antaa siihen eväitä. Yhdennäköisen ja -kokoisen vaihtoehdon sijaan on monia vaihtoehtoisia journalismeja, mutta tyypillisesti niillä on piirteitä, jotka auttavat niitä käsittelemään globaalia kriisiä. Niitä esimerkiksi tehdään osallistavasti ja ilman jyrkkää hierarkiaa, ja ne ovat avoimia yhteiskunnallisille liikkeille, sidoksissa paikallisuuteen ja yhteisöihin eivätkä valtioiden tai yritysten vallan alla. (Emt., 9.)

Nämä määritelmät täyttäviä, ilmasto- ja ympäristökysymyksiin keskittyviä medioita on syntynyt ympäri maailmaa niin painetussa muodossa kuin internetissä, aina pienistä zineistä ammattimaisiin julkaisuihin. Ne voivat olla keskenään hyvin erilaisia, julkaista sisältöä esimerkiksi pienilevikkisistä filosofisista esseistä muotilehtiestetiikkaan. Monien tarkoituksena on kuitenkin pohjimmiltaan tehdä samaa tehtävää, pyrkiä täydentämään mediamaisemaa kertomalla ilmastokriisistä jotain sellaista, joka yleensä jää sanomatta.

Vaihtoehtomediat voivat tehdä rakentavaa journalismia, mutta se ei ole määritelmän ehto. Vaihtoehtoisen ja valtavirran välinen raja taas on veteen piirretty: Aitamurron ja Varman (2018, 701) mukaan rakentavan journalismin projektit haastavat kahtiajakoa valtavirtaiseen ja vaihtoehtoiseen journalismiin, sillä kyseessä on vaihtoehtoinen lähestymistapa, jota esiintyy valtavirtamediassa.

2.4 Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset

Olen edellä pyrkinyt esittelemään, mitä journalismin tutkimuksessa tarkoitetaan rakentavalla journalismilla ja vaihtoehtomedioilla. Näen, että niitä molempia yhdistää pohjalla oleva lähtöajatus siitä, että vakiintuneita journalismin käytäntöjä on syytä ravistella. Tämä on vaatimus, joka myös ilmastojournalismille on esitetty.

Kuitenkaan ilmastojournalismia ei ole juuri tutkittu niin, että tutkittavat mediat olisivat sekä rakentavia että vaihtoehtoisia, vaikka nekin pyrkivät uudistamaan journalismia tavalla tai toisella. Tämän tutkielman tavoitteena on paikata aukkoa edes hieman. Huomion kohteena on siksi nimenomaan rakentava ilmastojournalismi, joka operoi isoista valtavirtajulkaisuista hieman sivussa.

Tutkielmani tarkoitus on selvittää, miten edellä kuvaillun kaltaisissa julkaisuissa esitetään ilmastonmuutosta. Lähestyn tätä tutkimalla kahta englanninkielistä painettua julkaisua, *Icarus Complexia* ja *It's Freezing in LA*:ta, kehysanalyysin avulla. Lisäksi haluan selvittää, miten ja millaiseen toimintaan lukijaa kannustetaan kyseisissä lehdissä, joilla on kenties ainakin edellytyksiä sanoa asioita suurempaan kuin perinteisemmillä verrokeillaan. Uusilla lehdillä kysymys ei ole nimittäin koskaan ollut se, *pitääkö* jotakin tehdä, vaan olennaista on, *mitä* tehdään.

Tutkimuskysymykset voidaankin muotoilla seuraavasti:

1. Miten ilmastonmuutosta kehystetään *Icarus Complexissa* ja *It's Freezing in LA*:ssa?
2. Millaisia toiminnan muotoja ilmastonmuutoksen torjuntaan kyseiset julkaisut tarjoavat lukijalle?

Pyrin vastaamaan kysymyksiin käyttämällä menetelmää, jonka esittelen seuraavassa luvussa.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Aineisto

Tässä tutkielmassa aineistona on kahden voittoa tavoittelemattoman ilmastomedian loppuvuodesta 2020 julkaistut numerot. Lehdet, *Icarus Complex* ja *It's Freezing in LA* (tyyliteltyinä *It's Freezing in LA!*), eroavat jonkin verran sisällöltään ja yleisilmeeltään, mutta molemmat ovat pieniä medioita, joiden kaikenkattavana teemana on ilmastonmuutos. Kummankin voi nähdä edustavan rakentavaa journalismia sekä toimintatapojensa että omien julistustensa perusteella: ne pyrkivät löytämään ratkaisuja ja käsittelemään ilmastoa monipuolisesti ja syvällisesti niin, että lukija ei vajoa toivottomuuteen.

Lehdet ovat englanninkielisiä, minkä vuoksi niiden on mahdollista tavoitella varsin kansainvälistä yleisöä. Molempien toiminta on keskittynyt Eurooppaan, mutta ylirajaista teemaa käsittelevää julkaisua myös myydään rajat ylittävälle yleisölle.

Lehdet toimivat aktiivisesti internetissä ja sosiaalisessa mediassa, mutta painetut lehdet ilmestyvät kaksi kertaa vuodessa. Tähän aineistoon valituissa numeroissa koronaviruspandemia on ajankohtainen, mutta ei ilmastonmuutosta peittävä vaan pikemminkin sitä korostava ilmiö.

3.1.1 Icarus Complex

Vuonna 2020 lanseerattu englanninkielinen *Icarus Complex* on sekä ratkaisukeskeinen internet-alusta että kahdesti vuodessa ilmestyvä aikakauslehti. Nettisivujen tavoitteena on olla yhteisölähtöinen alusta, jossa jaetaan ympäristöongelmiin eri tasoilla löydettyjä ratkaisuja sekä inspiroidutaan niistä. Lehti sen sijaan on perinteisempi journalistinen julkaisu, jossa pääkirjoitusta seuraa pidempiä ja lyhyempiä juttuja, haastatteluita, reportaaseja ja analyyseja. Siinä missä nettialustalla on vinkkejä myös arkeen, painettu lehti käsittelee järjestelmätason aiheita. Toisessa numerossa on yli 130 sivua, ja niissä käsitellään esimerkiksi EU-politiikkaa, talousjärjestelmää ja maatalouden haasteita.

Icarus Complex asettuu avoimesti ilmastonmuutoksen vastaiseen taisteluun. Lehden julistuksen (*Icarus Complex* 2019) mukaan ilmastonmuutosta pitäisi pitää ihmiskunnan tärkeimpänä uhkana, mutta sen edessä ei tulisi lannistua. Tekstissä myös ratkaisukeskeinen lähtökohta esitellään avoimesti: pyrkimyksenä on ”katsoa ongelmia ja ratkaisuja

holistisesti sekä inspiroida yksilöitä ja instituutioita ei pelkästään toimimaan, vaan myös vaatimaan institutionaalista ja valtiollista toimintaa”¹. Siksi sen mukaan pitäisi päästää irti kahtiajaotteluista ja saattaa kaikki saman tavoitteen puolesta toimivat yhteen.

Nimi itse asiassa kertoo jo paljon siitä, miten tekijät pyrkivät kehystämään ilmastonmuutosta. Se tarkoittaa ikaroskompleksia, jonka merkitys selitetään lukijalle. Nimi viittaa antiikin Kreikan myyttiin Ikaros-nimisestä miehestä, joka saa siivet, lentää kohti aurinkoa ja tippuu, koska uskoi omaan ylivoimaisuuteensa liikaa. Tarustosta nimi on lainattu psykoanalyysiin ja sieltä lehden nimeksi. Internet-sivuilla kerrotaan, että lehti pyrkii pureutumaan ihmiskunnan ikaroskompleksiin – sen mukaan ihmiskunta on siis hypännyt kalliolta itsevarmana, mutta vaara uhkaa, ellei kurssia muuteta.

3.1.2 It’s Freezing In LA!

It’s Freezing in LA ilmoittaa kannessa olevansa ilmastonmuutosta käsittelevä itsenäinen lehti. Se julkaisee netissä muun muassa haastatteluita, arvioita ja mielipidetekstejä sekä järjestää työpajoja, mutta voittoa tavoittelemattoman yrityksen päätuote on kahdesti vuodessa ilmestyvä painettu lehti. Siinä ilmastonmuutokseen pureudutaan esimerkiksi politiikasta, aktivismista ja taiteesta kertovissa ilmiöjutuissa, analyyseissä ja esseissä. Visuaalista ilmettä määrittävät piirroskuvitukset.

Senkin nimi on paljon puhuva. Nimi viittaa Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin Twitter-päivitykseen, jossa tämä väittää ilmaston lämpenemisen olevan huijausta, koska Los Angelesissäkin on pakkasta. Sitaatti on painettu suurin kirjaimin lehden takakanteen, kontekstiin, jossa se on selvästi ironinen.

Lehti kertoo tekevänsä hidasta ympäristöjournalismia. Hitaus on linjassa rakentavan journalismin oppien kanssa, sillä se edistää nyansseista raportoimista (Constructive Institute 2021). Kahdesti vuodessa ilmestyvä lehti ei julkaise repiviä otsikoita, vaan pureutuu yhteen aiheeseen yleensä parin aukeaman verran. Rakentavat tavoitteet myös esitellään sisällysluettelossa: siinä linjataan, että artikkeleissa katsotaan ilmastokriisiä eri kulmista, sillä rikkomalla kompleksi ongelma pienemmiksi kysymyksiksi haaste selvitetään pala palalta.

¹ Aineiston suomennotokset ovat omia.

Lehden ensimmäinen numero ilmestyi vuonna 2018. Alkuvuoteen 2021 mennessä numeroita oli näin ollen ilmestynyt kuusi, joista lähempään tarkasteluun valittiin uusin, marraskuussa 2020 julkaistu kuudes numero. 56-sivuisen numeron teema on viherpesu, ja sitä käsitellään muun muassa öljy-yhtiöiden, turistisaarien ja ekologian kautta.

3.2 Kehysanalyysi

Kehykselle ja kehystämislle on annettu useita eri määritelmiä. Lyhyesti kehys voidaan ymmärtää jonkinlaisena tulkintakehikkona, joka järjestää kokonaisuutta tietynlaiseksi, ja kehystäminen on tämän kehikon muodostamista (Karvonen 2000).

Viestintätutkija Robert Entmanin mukaan käsitteitä on käytetty hajanaisesti, ja hän pyrkii määrittelemään ne selkeämmin. Hänen mukaansa kehystämisessä on kyse joko tiedostetusta tai tiedostamattomasta valikoinnista sekä tiettyjen puolien nostamisesta keskiöön. Havaitusta todellisuudesta valitaan tiettyjä puolia, joiden tärkeyttä korostetaan tekstissä niin, että se tukee käsillä olevan ongelman yhdenlaista määrittelyä, syy- ja seuraussuhteiden tulkintaa ja ratkaisuehdotuksia sekä moraalisia arvioita. Nämä elementit voivat ilmetä lyhyestäkin katkelmasta, mutta kaikki elementit eivät ole läsnä kaikissa teksteissä. Korostamisen keinoja voivat olla muun muassa sijoittelu, toisto ja asioiden yhdistäminen tuttuihin symboleihin. On kuitenkin huomattava, että tekstin tulkintaan vaikuttavat myös vastaanottajan näkemykset. (Entman 1993.) Entmanin mukaan kehystäminen siis määrittelee ongelmia, diagnosoi syitä, tekee moraalisia arvioita ja ehdottaa parannuskeinoja (emt., 52).

Kehystudkimuksen alle mahtuu monilta tieteenaloilta metodejaan lainaavaa tutkimusta. Sitä tehdään standardoidusti aineistoa eritellen, valmiiksi määritellyjä kehyksiä etsien tai kokonaisvaltaisesti lukien. Tyypillisimmin pieniä aineistoja analysoitaessa käytetään laadullista, kokonaisvaltaista kehysanalyysia, jossa sisältöä luetaan ja kuvaillaan tarkasti. Tämän pohjalta muodostetaan sitten kuva siitä, millaisia piileviä merkityksiä tekstissä on. (Schäfer ja O'Neill 2017, 8–10.)

Näin tehdään myös tässä tutkielmassa. Lähtökohtana on Entmanin määritelmä kehystämisestä, sillä juuri syitä, seurauksia ja ratkaisuja tarkastelemani ilmastomediat sanovat haluavansa kertoa lukijoilleen.

Kehysanalyysissa on aina mukana tulkinnanvaraisuuden elementti – toinen tutkija olisi voinut tehdä toisenlaisia ratkaisuja kehysten tunnistamisessa, luokittelussa ja nimeämisessä, sillä tekstin vastaanottoon vaikuttaa aina myös vastaanottaja (Entman 1993). Mahdollisimman johdonmukaisen lopputuloksen aikaansaamiseksi aloitin lukemalla aineistot juttu kerrallaan läpi niin, että etsin niissä esiintyvät määritelmät, syyt, seuraukset ja ratkaisut, joita ilmastonmuutokseen liitetään. Näitä elementtejä tarkastelemalla pyrin muodostamaan kokonaiskuvan siitä, miten ilmastonmuutosta kehystetään tutkittavissa julkaisuissa. (vrt. Kangas 2016.) Tämä on mielekästä tapauksessa, jossa lehti käsittelee samaa teemaa ja on syytä olettaa, että lukijan odotetaan syventyvän käsissään olevaan lehteen kannesta kanteen.

Ratkaisuehdotuksia etsiessäni erittelen lisäksi, ketkä ovat juttujen mukaan vastuussa ilmastonmuutoksen vuoksi tarvittavista toimista. Tämän avulla pystyn kokoamaan lopuksi vastauksia toiseen tutkimuskysymykseeni.

Kirjallisuudessa käytetään hyvin erilaisia kehyksiä. Siinä saatetaan nimetä yleismaailmallisia, aiheeseen kuin aiheeseen liittyviä kehyksiä, kuten ”seuraukset” tai ”konflikti”. Joskus taas käytetään aihekohtaisia, spesifimpiä kehyksiä. Tällöin ilmastonmuutos voidaan nimetä vaikkapa uhaksi tai mahdollisuudeksi. (Schäfer ja O’Neill 2017.) En etsi tiettyjä valmiiksi määriteltäviä kehyksiä, mutta vertaan tunnistamiani kehyksiä tutkimuskirjallisuudessa aiemmin käytettyihin ja yleisempiin kehyksiin, kuten tieteen, oikeudenmukaisuuden ja epävarmuuden kehyksiin sekä Babylon-myyttiin.

Jokaisesta jutusta ei löytynyt jokaista elementtiä, eikä se ollut oletettavaakaan. Karsin aineistosta artikkelit, joissa ilmastonmuutosta käsiteltiin korkeintaan implisiittisesti. *It’s Freezing in LA*:n kolmestatoista artikkelista ilmastonmuutosta kehystettiin tavalla tai toisella yhdessätoista. *Icarus Complexista* mukana on yhtä kuvareportaasia lukuun ottamatta kaikki journalistinen aineisto, siis pääkirjoitus, kuvareportaasi sekä 12 tekstipainotteista juttua.

4 ANALYYSI JA TULOKSET

Tässä luvussa esittelen, miten aineistossa kehystetään ilmastonmuutosta. Olen nimenmyt neljä keskeisintä kehystä, jotka esiintyvät aineistossa. Ne ovat:

- polttavan ongelman kehys,
- ihmisen aiheuttaman ongelmavyöhdin kehys,
- jo nyt tapahtuvan ilmiön kehys sekä
- politiikan kehys.

Esittelen löytyneet kehukset tässä järjestyksessä. Selvennän niitä esittelemällä olennaisia piirteitä sekä *Icarus Complexista* että *It's Freezing in LA*:sta. Lukijalle tarjottavia toiminnan muotoja käsittelen alaluvussa 4.6. Molemmissa lehdissä korostettiin kollektiivista toimintaa erityisesti kansalaisena ja aktivistina, ja *Icarus Complexin* tapauksessa myös kuluttajana.

Eri jutuissa saatettiin antaa eri vastauksia esimerkiksi siihen, millaisia seurauksia ilmastonmuutoksella on. Vastaukset eivät kuitenkaan olleet ristiriidassa keskenään, vaan ne olivat paremminkin toisiaan täydentäviä. Numeroita voi siis käsitellä mutkattomasti kokonaisuuksina.

Huomattavaa oli myös, että kummankin lehden kehystämisen tavat olivat varsin yhtenevät. Tästä syystä päätulokset voi esittää yhdessä, ja niiltä osin, kun kehystämisessä on painotuseroja lehtien välillä, kerron siitä tulevissa alaluvuissa.

4.1 Polttavan ongelman kehys

Molemmissa lehdissä ilmastonmuutos kehystettiin polttavaksi ongelmaksi eli isoksi ongelmaksi, jota ihmiskunnalla ei ole varaa sivuuttaa. Siinä ei nähty mitään hyvää.

Lehtiteksteissä ilmastonmuutos näyttäytyikin useammin katastrofin kehyksessä kuin mahdollisuuksia avaavana asiana (Painter 2013). Kuitenkin ilmastonmuutoksessa on nähty myös hyötymisen paikka: ainakin sen on nähty olevan yrityksille taloudellinen mahdollisuus (Hoffman 2005).

Tässä aineistossa ilmastonmuutos kehystetään kuitenkin yksiselitteisen negatiivisesti. Se on molemmissa julkaisuissa kriisi ja ongelma, ja niissä puhutaan sekä ilmastonmuutoksesta että ilmastokriisistä. *Icarus Complexissa* ilmastonmuutoksesta käytetään myös muun muassa ilmauksia vuosisadan taisteluksi (the fight of the century), hätätila (emergency) ja uhka (threat), ja *It's Freezing in LA*:ssa sitä kuvaillaan ”kompleksisimmaksi ongelmaksi, jonka ihmiskunta on ikinä kohdannut”. Sanasto siis vaihtelee, mutta sisällön tasolla julkaisujen käyttämällä luonnehdinnoilla ilmastonmuutoksesta ei ole tässä eroa.

Lehtien mukaan ilmastonmuutos lämmittää ilmastoa ja muuttaa sen toimintamekanismeja, mikä vaikuttaa negatiivisesti luontoon ja ihmisiin. *It's Freezing in LA*:n jutun mukaan nykyisillä toimilla ollaan menossa kohti 2,7 astetta lämpimämpää maailmaa. Samoin kerrotaan, että luonnonilmiöt aiheuttavat myrskytuhoja, Bahamasaaret jäävät nousevan veden alle ja sadekausista tulee epäsäännöllisiä. Molemmissa lehdissä yksi seurauksista on kuivuus.

Muuttuvan ilmaston kerrotaan olevan ilmiselvä uhka ihmisille. Se ilmaistaan *It's Freezing in LA*:ssa suoraan: kahta kolmasosaa maailman väestöstä uhkaa vesipula vuonna 2025. Lisäksi ilmaston muuttumisen kerrotaan uhkaavan luontoa. Tämä on jälleen haitta ihmisille, mutta se esitetään myös itseisarvoisena ongelmana.

Kolmessa *It's Freezing in LA*:n jutussa ilmastonmuutoksen todetaan haittaavan maailman ekosysteemejä. Se vähentää biodiversiteettiä ja villiä luontoa sekä pienentää populaatioiden kokoa. Välillisesti tämä vaikuttaa myös ihmisiin niin, että kohtaamme luontoa yhä vähemmän ja vähemmän. Erityisessä vaarassa ovat hauraat vedenalaiset sekä arktiset ekosysteemit. Numeron kuvituksessa tuhon indikaattorina käytetäänkin koralliriuttojen haalistumista maailman merissä. Tätä teemaa kuljetetaan kannesta sisäsivuille visuaalisin elementein.

It's Freezing in LA:n pääkirjoituksessa todetaan, että on kohtuullisen selvää, mitä pitää tehdä. Tämä viesti esiintyy molemmissa lehdissä. Ilmastonmuutoksen luonteesta, toimintamekanismeista tai seurauksista ei ollut epäselvyyttä. Itse asiassa epäselvää ei ollut myöskään, mitä sen ratkaisemiseksi tulisi tehdä, vaikka se käytännössä olisikin vaikeaa. Epävarmuuden kehyksiä ei siis löytynyt, vaikka se tunnetaan muita medioita tutkineesta

tutkimuskirjallisuudesta. Tieteen todennäköisyyksien selittäminen on tuottanut sanomalehtiin usein pohjavireen, jonka mukaan ilmastonmuutoksen luonteesta olisi paljonkin epävarmuutta ilmassa (Painter 2013), ja varsinkin Yhdysvalloissa palstatilaa on annettu ilmastonmuutoksen epäilijöille, minkä on nähty vinouttaneen uutisointia (Boykoff ja Boykoff 2004; Boykoff 2008a).

Polttavan ongelman kehysten mukaan lisätiedon sijaan tarvitaan toimintaa. *Icarus Complexin* kuvareportaasissa varoitetaan ilmastokriisin kauheista seurauksista, mutta samalla kuvat kertovat myös elämästä ja ihmisen sitkeydestä. Pääkirjoituksen mukaan asiat voidaan kääntää hyväksi, mutta toimintaa tarvitaan heti.

Kummankin lehden mukaan tilanne on hankala muttei toivoton. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja sen torjumisen välistä eroa ei aina selvennetä, mutta molempia tarvitaan. Tavoitteena ei ole vain oppia elämään luonnonkatastrofien ja sukupuuttojen keskellä, vaan kääntää kurssi toiseen suuntaan. Sitä pidetään vaikeana, mutta ei missään nimessä mahdottomana. Ruusuista kuvaa ei siis maalailta, mutta ei myöskään kohtalokasta tuhoa, toisin kuin joissain muissa medioissa on tehty (Boykoff 2008b).

Ongelmaksi kehystäminen ei ole yllättävää, kun on kyse medioista, jotka pyrkivät rakentamaan ja ratkaisemaan. Ilmastonmuutoksen kehystäminen kiireellisimmäksi ja tärkeimmäksi ongelmaksi on muutenkin tavallista. Siinä on kuitenkin nähty myös ongelmia, sillä se ohjaa helposti etsimään vain teknologiaratkaisuja eikä yhteiskunnan järjestämisen muodoissa piileviä juurisyitä. Toinen ongelmallisena pidetty aspekti on se, että tämä kehystys vie huomiota muilta vakavilta ympäristöongelmilta. (Crist 2007.) Kritiikki saattaa kuitenkin osua hieman harhaan *Icarus Complexin* ja *It's Freezing in LA:n* kohdalla. Rakenteellisille ongelmille ja laajemmille ympäristöongelmille annetaan nimittäin runsaasti palstatilaa, kuten seuraavassa alaluvussa todetaan.

4.2 Ihmisen aiheuttaman ongelmavyöhdin kehys

Molemmissa lehdissä ilmastonmuutos esitetään muihin ihmisten toiminnasta aiheutuneisiin ongelmiin tiukasti liittyvänä ilmiönä. Olen nimennyt tämän kehysten ihmisen aiheuttaman ongelmavyöhdin kehukseksi: sen mukaan ilmastonmuutos on oikeastaan osa isompaa ongelmallista kokonaisuutta, ja paikoin on vaikea määritellä, mihin se rajautuu.

Tästä valaiseva esimerkki esiintyy *It's Freezing in LA*:ssa: jutussa kerrotaan hiilivoimaloiden aiheuttavan olevan päästölähteitä, jotka kaiken lisäksi saastuttavat lähiympäristöään sekä heikentävät paikallisten terveyttä ja ruoantuotantoa. *Icarus Complexin* jutussa puolestaan näytetään, että ilmastonmuutos sekä teollisuus ja maan ylikulutus aiheuttavat ongelmia Tunisiassa. Ilmastonmuutoksen syyt vaikuttavat siis ympäristöön ja ihmisiin myös tavoilla, jotka eivät liity suoraan ilmastonmuutokseen. Siten ilmastonmuutos on osa laajempaa ympäristötuhojen sarjaa, joka näkyy muun muassa biodiversiteetin vähenemisenä ja ekosysteemien vahingoittumisena.

Ihmisen aiheuttaman ongelmavyöhydin kehyksessä ilmastonmuutosta käsitellään yhdessä useiden rinnakkaisten ja toisiinsa kytkeytyvien ongelmien kanssa. Niiden ja ilmastonmuutoksen taustalla voivat olla samat mekanismit, niillä voi olla yhteisvaikutuksia ja ne voivat ruokkia toisiaan. Useimmiten kyseessä ovat juuri ympäristöongelmat, mutta myös esimerkiksi politiikka ja epätasa-arvo esitetään asioina, joita ei voida erottaa ilmastonmuutoksesta. *It's Freezing in LA*:ssa kirjoitetaan Israelin miehittämistä palestiinalaisalueista, joilla kärsitään kuivuuden ja konfliktin vuoksi vesipulasta. Jutun loppukaneettina on lainaus, jonka mukaan konflikti pahentaa ilmastonmuutosta ja ilmastonmuutos konfliktia.

Ilmastonmuutos on siis yksi monista ongelmista, jotka ovat toisiinsa linkittyviä. Kaiken taustalla on kuitenkin ihmisen toiminta ja ihmisen luomat järjestelmät, jotka ovat täynnä keskinäisriippuvuuksia. Tämä vahvistaa yleistä käsitystä siitä, että ilmastonmuutos tosiaan on ”viheliäinen ongelma” (Hulme 2009, 334–337).

Sitä, että ilmastonmuutoksesta on tehty ”kaikkien ongelmien äiti” on myös kritisoitu (Hulme 2009, 333). Kun siihen on yhdistetty yhä enemmän itsenäisiä ongelmia ruokaturvasta köyhyyteen ja metsäkadosta ylikulutukseen, on Hulmen mukaan saatettu ajaa umpikujaan. Ongelmat on kudottu yhteen ilmastonmuutoksen metanarratiivin alle, jolloin kokonaisuudesta on saattanut tulla liian iso ja vaikea ymmärtää. (Emt.) Toisaalta lehdet pyrkivät nimenomaan selkeyttämään kokonaiskuvaa näyttämällä, miten laajalaisesti ilmiöt liittyvät toisiinsa. Massiivisuuden ongelmallisuus tiedostetaan, vaikka sitä ei ehkä ratkaistaisikaan. Sitä pyritään välttämään esittämällä konkreettisia, ratkaistavan kokoisia tekoja. *It's Freezing in LA*:kin kertoo nimenomaan pilkkovansa ”valtavan haasteen” helpommin käsiteltävän kokoisiksi paloiksi.

Tiivistetysti ilmastonmuutoksen pohjimmainen luonne näkyy *Icarus Complex*-lehden nimessä. Sen mukaan ihmiskunnalla on ikaroskompleksi, eli se on luottanut omaan mahavuuteensa liikaa ja menettänyt nyt siipiensä kontrollin. Liioiteltu itsevarmuus on nyt viemässä kohti tuhoa, joskin lehtien mukaan se ei ole väistämätöntä. Tämä rinnastuu yhteen Hulmen (2009) ehdottamista neljästä myytistä, jonka avulla ilmastonmuutosta voitaisiin ymmärtää mielikuvituksellisemmin kuin riittämättömän ongelmarakenteen avulla. Hulme ammentaa vertauksensa juutalaiskristillisestä perinteestä. Hän vertaa ihmisen suhdetta ilmastonmuutokseen Babylonin tornin rakentamiseen: ihminen haluaa hybriksessään hallita ympäristöään ja uskoo voivansa leikkiä jumalaa. Tähän vertaukseen voidaan yhdistää myös usko siihen, että teknologialla voitaisiin ratkaista kaikki, esimerkiksi muokkaamalla ilmastoa insinööritieteillä. (Emt., 348–353.)

Babylonin rakentaminen tai Ikaroksen lento ei kuitenkaan onnistu. Siksi kummassakin lehdessä ei uskota, että ihmiskunta voisi parantaa oireet niiden aiheuttajalla. Ongelmaa vyyhtiin haetaan siis perustavanlaatuisia ratkaisuja.

Konkreettisesti ilmastonmuutosta aiheuttaa lehtien mukaan päästöt, joita ihminen vapauttaa ilmakehään ainakin käyttämällä fossiilisia polttoaineita. *It's Freezing in LA*:ssa näistä käsitellään ainakin öljyä ja hiilivoimaa sekä nimetään päästölähteiksi kaivostointiminta ja turismi. *Icarus Complexin* mukaan keskeisimpiä hiilidioksidin lähteitä ovat energisektori ja ruoantuotanto. Yhdessä jutussa osallisiksi päästöjen kasvuun nimetään teknologia ja sen kehitys.

Lehdissä käsitellään myös syitä sille, miksi kurssia ei ole muutettu, vaan ilmaston annetaan jatkaa lämpenemistään. Tällaisia ylläpitäviä tekijöitä ovat ainakin se, että ilmastonmuutos jää muiden asioiden varjoon ja se, että sitä käytetään niiden keppihevosenä. Syitä on myös rakenteissa, jotka ovat muodostuneet aikojen saatossa sellaisiksi, että niitä ei ole helppo muuttaa. Energiajärjestelmän uudistaminen ei ole helppoa keskinäisriippuvuuksien maailmassa varsinkaan, kun toisella puolella on voittoa tavoittelevat yritykset. Kahdessa *It's Freezing in LA*:n jutussa luonnonvarojen ylikulutuksen selitetään olevan kolonialismin tai imperialismin perintöä. Kolonialistista dynamiikkaa on esimerkiksi se, että yritysten etu ajaa alkuperäiskansojen terveyden ohi hiiliteollisuusalueilla, eikä ihmisillä ole valtaa siirtyä pitkälle rakentuneessa energiajärjestelmässä uusiutuvan sähkön tuotantoon.

Icarus Complexin jutuissa esiin nostetuista ilmastonmuutoksen aiheuttajista tärkeimmäksi nousee talous. Sen osuudesta kirjoitetaan kolmessa jutussa: yhdessä syylliseksi nimetään hinnalla millä hyvänsä jatkuvasti kasvava, sääntelemätön talous, toisen mukaan finanssimarkkinat rahoittavat ilmastokriisiä ja kolmannen mukaan vapautuneet ja globalisoituneet markkinat ovat mahdollistaneet saastuttavien ruoantuotantoketjujen syntymisen Euroopan unionissa. Viimeksi mainitussa jutussa syitä nähdään ison mittakaavan maataloudessa ja EU:n maatalouspolitiikassa. Jutun mukaan unioni ulkoistaa ruoan- ja rehuntuotantoa sekä myötävaikuttaa saastuttavien tuotantoketjujen syntyymiseen.

Monesta jutusta varsinaisia syitä ei löytynyt lainkaan. Tämän voidaan tulkita johtuvan siitä, että niitä pidetään lukijalle itsestäänselvyyksinä, joiden nimeäminen jutusta toiseen olisi puuduttavan toisteista. *Icarus Complexin* viimeinen juttu on yleiseen kysymykseen esitetty lyhyt asiantuntijavastaus, jossa selitetään ihmisen toiminnasta, kuten energiantuotannosta, rakentamisesta, maataloudesta ja liikenteestä syntyvien hiilidioksidipäästöjen muuttavan nyt ilmasto. Tämän tarkemmin kummassakaan lehdessä ei selosteta ilmastonmuutoksen luonnontieteellistä puolta. Esimerkiksi kasvihuoneilmion toimintamekanismia ei selitetä lukijalle. Luonnontieteellisten juttujen puute tai vähyydestä korostaa sitä, että perimmäinen syyllinen on ihminen, joka on rakentanut ympäristöönsä vahingoittavan järjestelmän, ja joka ei pura kyseistä järjestelmää joko ymmärtämättömyyttään tai kykenemättömyyttään.

4.3 Jo nyt tapahtuvan ilmiön kehys

Ilmastonmuutos kehystetään aineistossa jo nyt tapahtuvaksi ilmiöksi. Kehyksen mukaan se on lähitulevaisuudessa entisestään paheneva ongelma, jonka seuraukset ovat jo näkyvissä. Siksi tämän kehysten mukaan tekoja tarvitaan juuri nyt eikä joskus myöhemmin.

Jo nyt tapahtuvan ilmiön kehys näkyy jutuissa, joissa osan uhista kerrotaan tulleen todeksi jo aikaa sitten: kuivuus, tulipalot ja elinolojen heikkeneminen ovat jo nykypäivää. Kaukaisen uhkakuvan sijaan ilmastonmuutos on jokapäiväistä elämää. Yksi osa haastetta onkin se, ettei kaikkia ilmastonmuutoksen seurauksia tajuta, koska asiat muuttuvat kai-

ken aikaa vähitellen. *It's Freezing in LA*:n jutussa ihmisiä verrataan kiehuvaan kuumenevassa vedessä oleileviin sammakoihin, jotka eivät ainakaan vertauskuvan mukaan osaa hätäntyä.

Ilmastonmuutoksesta puhutaan mediassa usein tasoilla, jotka tekevät ilmiöstä vaikeasti hahmotettavan. Sen vaikutusten mittakaava ylittää oman elinpiirin, ja ne ovat usein kaukana, ehkä vuosikymmenten päässä. (Schäfer ja Schlichting 2014, 142–143.) Bangladeshissa ilmastonmuutoksen seuraukset tulevat enemmän iholle, ja tämä näkyy lehdistössä. Suomalaisen journalismin sen sijaan on nähty asettavan lukijan myötätuntoisen sivustaseuraajan rooliin kertomalla tulevaisuudenkuvista, jotka ovat emotionaalisesti etäämpänä. (Kumpu ja Rhaman 2012.) Tässä aineistossa ilmastonmuutosta ei kuitenkaan kehystetä epämääräisesti tulevaisuudessa tapahtuvaksi tai kaukaiseksi asiaksi, päinvastoin.

It's Freezing in LA:ssa toki katsotaan tulevaisuuteen – vesipula uhkaa muutaman vuoden päässä, ja vaikutukset vain kasvavat kasvamistaan – mutta ilmastonmuutos on tekstissä läsnä jo tässä ja nyt. Neljässä jutussa sen kerrotaan tapahtuvan kaiken aikaa, ja osa seurauksista tai uhista on jo toteutunut. Esimerkiksi myrskyjen hurjistuminen ei ole kaukainen uhka vaan arkipäivää: ”ilmastonmuutos ei ole kaukainen tulevaisuudenkuva Kariibian asukkaille, vaan se on jokapäiväistä elämää”. Yksi osa haastetta onkin se, että vähitellen lisääntyviin vaikutuksiin totutaan.

Sama ajallinen kuva välittyy *Icarus Complexista*. Yhden jutun mukaan on vaikea olla panikoimatta, sillä ”tyrmistyttävä uhka, joka kohdistuu yleisesti planeettaamme ja erityisemmin elantoomme, ei ole epämääräinen tieteellinen ennustus, vaan kipeä päivittäinen tosiasia”. Haastateltavan professorin mukaan pandemiat ja laajat tulipalot ovat jo esiintyviä seurauksia, jotka tulevat vielä pahenemaan. Ilmastopakolaisuutta kuvaillaan yhdeksi ilmeisimmäksi vaikutukseksi, ja tuhansien kerrotaan jo lähteneen. Yksi seuraus on vesipula, jota myös havainnollistetaan näyttämällä jo viljelykelvottomaksi suolaantuneita maita. Vesisota on sen mukaan jo todellisuutta, joka vain pahenee tulevien 25–30 vuoden aikana.

4.4 Poliitiikan kehys

Julkaisuissa ilmastonmuutos esitetään politiikan kehyksessä. Poliitiikan kehysten mukaan sillä on luonnontieteellisiä vaikutuksia, mutta sen ratkaiseminen riippuu ihmisten yhteisistä päätöksistä. Lehdissä ilmaistaan useaan otteeseen, että muutos tulee tehdä poliittisessa ohjauksessa ja että ihmisten tulee vaatia poliitikkoja tarttumaan toimeen.

Aineistossa konkreettisia syyllisiä ovat kasvihuonekaasut, joita vapautuu ilmaan ainakin fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Päästölähteiksi nimetään monenlaista ihmistoimintaa, kuten ruoantuotanto, kaivostoiminta, teollisuus ja turismi. Siksi myös monenlaisten toimijoiden kerrotaan olevan vastuussa päästölähteiden hillitsemisestä. Lehtien mukaan näillä on siihen myös potentiaalia, mutta lopullinen vastuu jätetään poliitikoille.

Icarus Complex kertoo, että sijoitusmarkkinat näyttävät käyvän vihreämmiksi ja että teknologian kehittäjiä tarvitaan, mutta että kehitys ei ole välttämättä linjassa ilmastotavoitteen kanssa ja siihen sisältyy riskejä. Siksi se peräänkuuluttaa ulkopuolelta tulevia ohjeita. Tämän voidaan tarkoittavan poliittista ohjausta. Toisessa jutussa argumentoidaan, että yritysten tulisi kantaa vastuuta, sillä valtioilla ei ole enää tarpeeksi valtaa ongelman ratkaisemiseen. Kuitenkaan toivoa ei ripusteta yksityisiin toimijoihin.

It's Freezing in LA:ssa jättimäiset öljy-yhtiöt ovat oire eivätkä ratkaisu, koska ne pyrkivät aina maksimoimaan voittonsa. Siksi politiikan kehys kehottaa valtioita vähentämään fossiilisten polttoaineiden kysyntää itse. Aineiston mukaan toivoa ei voida laskea teknologiayritysten varaan, vaikka innovaattoreilla, yrityksillä ja rahoittajillakin on rooli. Teknologiaratkaisujen ja yritysmaailman suuntaan nyökätään hieman jutussa, jossa korostetaan rakenteellisten ja yhteiskunnallisten innovaatioiden tarvetta. Siinä startup-yritysten kerrotaan voivan toimia nopeammin kuin valtioiden, mutta toisaalta samassa jutussa yksityistäminen esitetään riskialttiina hankkeena. Teknologia, innovatiivinen tekoäly, voi auttaa sopeutumaan, mutta ei ratkaise ongelmaa, joka on pohjimmiltaan poliittinen. Siksi vastuu on poliitikoilla, kuten sanotaan suoraan yhteensä kolmessa jutussa.

4.4.1 Poliittinen ohjaus

Molemmat lehdet kehystävät siis ilmastonmuutoksen politiikan kehään kuuluvaksi ongelmaksi, jonka hoitamiseen tarvitaan poliittista ohjausta. Poliitikassa pitäisi aineiston

mukaan säättää esimerkiksi verotuksesta, maankäytöstä ja energiapolitiikasta sekä sijoittaa uusiutuvaan energiaan. Siten ilmastonmuutoksesta tehdään myös energia- ja talouskysymys. Kuitenkin politiikan kehys hallitsee, sillä muut esitetyt toimijat ja toimintamallit ovat pikemminkin ratkaisun välineitä kuin aktiivisia toimijoita, joiden harteilla vastuu on.

Molemmissa lehdissä todetaan, että mikään yksittäinen toimi ei riitä, vaan tarvitaan paljon tekoja. Kumpikaan lehti ei tarjoa kaikkialle sovellettavaa yleiskaavaa, vaan peräänkuuluttaa moninaisuutta. *Icarus Complexin* mukaan tarvitaan suunnitelmallisuutta ja maakohtaisia ratkaisuja, joissa huomioidaan kansalaiset sekä otetaan heidät mukaan päätöksentekoon. Paikallista päätöksentekoa korostaa myös *It's Freezing in LA*.

Rakentava journalismi ei tarkoita sitä, että tekstit olisivat suoria askel askeleelta -rakenteella laadittuja toimintaohjeita. Pikemminkin niissä pyritään käsittelemään myös tulevaisuutta ja kysymään muiden kysymyksen lisäksi, miten jokin voidaan tehdä (Haagerup 2014, 68, 81). Silti ainakin *Icarus Complex* käyttää Euroopan unionin maatalouspolitiikkaa käsitellessään myös suoraviivaisia listoja, joilla juttuun tuodaan konkretiaa. Lopussa on aukeaman verran tilaa ”viidelle ratkaisulle”. Numeroitujen kohtien mukaan tarvetta on isolle reformille sekä maatalouspolitiikassa että siinä, miten maataloutta harjoitetaan. Lisäksi esitetään muutoksia muun muassa EU:n kauppasopimukseen ja useisiin pienempiin EU-politiikan kohtiin, kuten tuontisoojien verotukseen.

Muita lehdessä esitettäviä keinoja ovat ainakin teknologiset innovaatiot ruoantuotannossa, kestävät viljelymenetelmät ja energiantuotannon ratkaisut. Numerossa on ydinjätettä ja muita ydinvoiman riskejä käsittelevä juttu sekä juttu, jossa uuden sukupolven reaktorien edustajia haastatellaan. Lopullista vastausta ydinvoiman rooliin ei anneta – fossiiliset polttoaineet ovat ongelma, joihin uusiutuva energia on ratkaisu, mutta uusiutumaton ydinvoima on kiistanalainen. Samoin *It's Freezing in LA* tekee asiasta energiantuotannon kysymyksen. Työkalupakkiin kuuluvat ainakin panostaminen uusiutuvaan energiaan, sähköistäminen ja puhdas vety. Kummassakaan lehdessä ei kuitenkaan ehdoteta energiankäytön vähentämistä ylipäättään, vaan huomio on päästöttömissä ratkaisuissa.

It's Freezing in LA:n mukaan prioriteetteja tulee säätää: valtion kassasta löytyy kyllä rahaa, jos asiaa pidetään ehdottoman tärkeänä. Lehden mukaan energiantuotannon lisäksi tulisi panostaa kestävämpään maanviljelyyn ja parempaan kaavoitukseen. Elollista luontoa voitaisiin säilyttää perustamalla suojelualueita sekä mahdollisesti palauttamalla hävinneitä lajeja elinalueilleen ja ennallistamalla ekosysteemejä, joskin viimeiseen keinoon suhtaudutaan varauksella. Merkittävänä pidetään myös sitä, että muutoksiin ei turruta, vaan tietoisuutta ylläpidetään datalla, koulutuksella ja vuorovaikutuksella luonnon kanssa. Tehtäviä luetellaan siis paljon.

4.4.2 Oikeudenmukaisuus

Politiikan kehystä vahvistaa sen alakehykseksi luettavissa oleva oikeudenmukaisuuden kehys. Sen mukaan ilmastonmuutoksen seuraukset eivät jakaudu tasaisesti, ja tämän kerrotaan lisäävän epätasa-arvoa entisestään. Kehyksessä nostetaan esiin esimerkiksi myrskytuhot sekä asuinalueiden ja elämäntavan menetys, joiden kerrotaan koskevan erityisesti tiettyjen, usein köyhien seutujen ihmisiä sekä alkuperäiskansoja ja heikommassa sosioekonomisessa asemassa olevia.

Ilmastonmuutosta kehystetään tyypillisesti esimerkiksi tieteen ja riskien kautta (Broadbent ym. 2016, 4). Luonnontiedekeskeisyyden on kuitenkin havaittu vähentyneen, kun yhteiskunnalliset kehykset ovat vahvistuneet. (Schäfer ja O'Neill 2017.) Gunster (2017) on ehdottanut, että ilmasto-oikeudenmukaisuuden kehystä pitäisi käyttää enemmän, sillä se korostaa asian eettisiä, poliittisia ja normatiivisia ulottuvuuksia. Tiivistetysti se tarkoittaisi, että ilmastonmuutoksen kaikkein tärkein puoli on se, että se ei kohtele kaikkia tasapuolisesti. Vähiten syylliset kärsivät eniten, ja tämän tietäminen olisi vielä keskeisempää kuin kasvihuoneilmiön tai päästöjen alkuperän tunteminen. (Gunster 2017.) Se ei ole journalismissa kenties tyypillisin kehys, mutta tämän tutkielman aineistossa se näkyy vahvana.

Suurin uhka kohdistuu *It's Freezing in LA*:n mukaan globaaliin etelään ja muihin heikommassa asemassa oleviin. Tätä havainnollistetaan jutuilla Karibiasta ja Bahamasaarista sekä Amerikan alkuperäiskansoista. *Icarus Complexissa* selkein esimerkki vaikutusten epätasaisesta jakautumisesta ovat ilmastopakolaiset, joita on kuvareportaasin mukaan lähtenyt Afrikan sarvesta jo tuhansia. Lehdessä kerrotaan maasaiden kulttuurin sekä kalastajien ja viljelijöiden elinkeinojen olevan vaarassa. Lehdessä köyhyyden uhka ei koske

pientä joukkoa: kuivuuden kerrotaan vaikuttavan 10–20 prosenttiin maailman maatalousmaista, ja se aiheuttaa miljardien menetyksiä vuosittain. Myös kolmessa *It's Freezing in LA*:n jutussa seurausten mittakaavaa valotetaan kertomalla haittavaikutusten hintalaput: esimerkiksi Karibialla säätuhojen kerrotaan aiheuttavan yli kolmen miljardin dollarin menetykset vuosittain. Taloudellisia seurauksia ei kuitenkaan nosteta yksinään tärkeiksi. Pikemminkin luvuilla korostetaan kriisin epäoikeudenmukaisuutta, sillä varakkaimmat eivät joudu maksumiehiksi.

Oikeudenmukaisuuden näkökulmasta tarkastellaan myös ilmastonmuutoksen torjumiseksi tehtäviä toimia. *Icarus Complexin* mukaan finanssimarkkinoilla ja energiasektorilla joudutaan reagoimaan ilmastonmuutokseen, ja tällöin joudutaan huomioimaan eri ihmisryhmiä. Miten esimerkiksi eri ammattiryhmien reilu kohtelu varmistetaan, kun siirytään uusiutuvaan energiaan? Oikeudenmukaisen siirtymän vuoksi ratkaisut eivät ole aina yksinkertaisia. Vaikka talousaiheisessa jutussa haastateltava ekonomisti haluaa laittaa kapitalismin aisoihin, hänestä talouskasvun kieltäminen jättäisi heikommissa taloudellisessa asemassa olevat ihmisryhmät ja valtiot pulaan, eikä äkkijyrkkä pysäytys ole siksi vaihtoehto. Dialogimuotoisessa haastattelussa korostuu se, ettei ilmastonmuutosta voida ratkaista ottamatta huomioon muita fundamentaalisia ongelmia, kuten epätasa-arvoa. *It's Freezing in LA*:n sivuilla varoitetaan harkitsemattomista teoista, joita voidaan tehdä kestävän kehityksen nimissä. Jutun mukaan uhkana on, että pelastusyrityksissä päädytään vain toistamaan kolonialistisia rakenteita ja samalla huonontamaan globaalin etelän ihmisten elinoloja entisestään.

4.5 Lukijan rooli

Toisena tutkimuskysymyksenä tutkin, millaisia toiminnan muotoja ilmastonmuutoksen torjuntaan *Icarus Complex* ja *It's Freezing in LA* tarjoavat lukijalle. Edellä olen todennut analysoitujen lehtien kehystävän ilmastonmuutoksen ensisijaisesti politiikan kysymykseksi. Tässä yhteydessä olen kuvannut poliitikoille annettavaa suurta vastuuta, mutta julkaisuissa politiikan piiriin kuuluvat muutkin kuin päättäjät. Vaikka hallituksia pidetään jutuissa velvollisina hoitamaan asioita, missään ei luvata, että ne hoitavat tehtävänsä vapaaehtoisesti. Siksi vastuu on kummankin lehden mukaan kaikilla.

Esittelen ensin, millaista kollektiivista toimintaa lukijakunnalle (ja laajemmin ihmiskunnalle) ehdotetaan. Sen jälkeen käyn läpi niitä yksilön vaikutusmahdollisuuksia, joita lehdistä esiintyy tai ei esiinny. Pääasiassa yksilön valintojen merkitys ei nimittäin korostu, vaan ihmisten voima on kansalaisten joukkovoimaa, yhteistä toimintaa.

4.5.1 Kollektiivinen toiminta

Aineiston perusteella jokaisen on syytä toimia ilmaston puolesta. Vaikuttavaa toimintaa on juttujen mukaan kollektiivinen toiminta, joka on ihmisten ensisijainen vaikutuskanava. Ihmisten tulisi edesauttaa edellä esiteltyjen ratkaisujen toteuttamista sekä vaatia ja valvoa, että poliitikot täyttävät tehtävänsä. Ylipäättään tarvitaan aktiivisuutta: *Icarus Complexissa* haastateltava ekonomisti peräänkuuluttaa eräänlaista kansannousua, jossa vaadittaisiin muun muassa markkinoiden suitsimista. Teknologian muutosvoimaa käsittelevässä jutussa viestitään myös selkeästi, että kansalaisten tulee aktivoitua: muutosten tulisi tulla yhteiskunnasta itsestään, sillä ei ole aikaa odotella poliitikkoja.

It's Freezing in LA:ssa ensisijainen ratkaisija onkin ”me”. ”Meidän” toimijuutta korostettiin yhteensä kuudessa jutussa, eli useammassa kuin joka toisessa. Sitä, keitä tähän joukkoon kuuluu, ei välttämättä määritellä tarkemmin, jolloin sen voidaan ajatella käsittävän yleisesti lukijan ja muut ihmiset, kaikki. Koko ihmiskuntaan sen voi ajatella viittaavan luontevasti ainakin silloin, kun tarkoitetaan sitä, ketkä ovat vastuussa – aidosti aktiivisia saattaa olla pienempi joukko, mutta asia kuuluu siis puhuttelutavan mukaan kaikille.

Yhteisiin tehtäviin kuuluu paljon sellaista, jota käsitellään politiikan kehyksessä alaluvussa 4.4. Aineiston perusteella kansalaisten tehtävä on vaatia järjestelmätason muutoksia ja vaatia vastuuta poliitikoilta. Tämän voi tulkita tarkoittavan esimerkiksi äänestämistä, mutta aktiivisen kansalaisen rooliin kuuluvia keinoja ei yleensä eritellä sen tarkemmin. Poliittista toimintaa on myös aktivismi, jota myös tehdään yleensä yhdistämällä voimat. Aktivismi esitetään merkittävänä toimintana kahdessa jutussa.

Samaan tapaan *Icarus Complexissa* merkitystä on aiemmin kuvatuilla poliittisilla vaatimuksilla ja ruohonjuuritason kansalaistoiminnalla. Toisaalta yhteistä, vastuullista toimintaa voi olla melkein missä vain, kun sen toiminta-alue ei tarkemmin määritellä. Joka tapauksessa tässäkin yhteinen osallistuminen esitetään tärkeänä: tehtävänä on

vaatia ja valvoa, että päättäjät ja yritykset kantavat vastuunsa. Kansalaistoiminnan merkitys tuodaan esiin erityisesti jutussa, joka kertoo Libanonissa mielenosoitusten keskellä syntyneestä ruohonjuuritason liikkeestä, joka järjestää jätehuoltoa kaupunkiin.

Yksi *Icarus Complexin* tavoitteista oli purkaa ilmastonmuutokseen liitettyä vastakkainasettelua. Ehkä se pyrkii purkamaan sitä näin: lukija voi hänelle tarjottavien toiminnan mahdollisuuksien perusteella olla yhtä hyvin kotona, kokouspöydissä tai protestomassassa.

4.5.2 Yksilön toiminta

Lukijalla näytetään olevan ensisijaisesti vaikutusvaltaa osana isompaa joukkoa. Silloinkin, kun yksilön vaikutusmahdollisuuksia esitellään, onnistuminen edellyttää yleensä monien samanaikaista toimintaa. Yksilön valinnoilla on merkitystä silloin, kun ihmiset tekevät samoja valintoja joukolla.

It's Freezing in LA:ssa tärkeää yksilön toimintaa on myös sisäänpäin suuntautuva toiminta, joka toimii pohjana kollektiiviselle toiminnalle. Ilmastonmuutos kehystetään ongelmaksi, jonka pitäisi olla prioriteetti, ja jonka ratkaisemiseksi ihmisten asenteita ja käsityksiä täytyy korjata. Yksi osa ongelmaa on, että edes "me" ja esimerkiksi ympäristöjärjestöt eivät osaa vaatia tarpeeksi isoja muutoksia, vaan sen sijaan takerrutaan lillukanvarsiin. Toisessa jutussa käsitellään ilmastoaktiivisuuden vähemmistö ulkopuolelle jättäviä piirteitä. Mikä tahansa aktivismi ei siis ole riittävää, vaan aktivistin tulee arvioida myös omaa toimintaansa. Kolmannessa jutussa taas lääkkeeksi turtumukselle ja katoavalle ymmärrykselle luonnosta esitetään tietoa, tiedostamista ja vuorovaikutusta luonnon kanssa. Kaikissa edellä luetelluissa tapauksissa tilanteen korjaaminen edellyttää siis henkilökohtaista työtä. Se rakentaa pohjaa yhteiselle toiminnalle, jota kautta todellinen muutos saavutetaan.

Icarus Complexin jutuissa näkyy myös vahvemmin yksilöön vetoava puhuttelutapa. Kahden jutun väliotsikoissa ja nostoissa on suoraan lukijalle käskymuotoon kirjoitettuja kehotuksia. Englannin kielessä ei tietenkään näy, puhutellaanko tekstissä yhtä vai montaa henkilöä, mutta viestintä suuntautuu tehokkaasti lukijalle: "Tee jotain nyt. Ensimmäinen askel johtaa seuraaviin."

Viime vuosikymmenten ympäristöpolitiikan on väitetty mukautuneen vallitseviin oloihin niin, että radikaalien uudistusten sijaan on keskitytty muokkaamaan modernia, talouskasvu- ja markkinavetoista talousjärjestelmää vihreämmäksi. (Kenis ja Lievens 2014.) Tähän ajatteluun istuisi eettiseen kuluttajuuteen ohjaaminen. Tällöin lukija ei olisi ensisijaisesti esimerkiksi kansalainen vaan kuluttaja, joka tukisi kestävästä kehitystä täyttämällä ostoskorinsa ekologisilla tuotteilla.

Varsinkin *It's Freezing in LA* ui kuitenkin tässä vastavirtaan. Se ei tarjoa lukijalle kuluttajuutta, vaan pikemminkin sen jonkinlaista vastakohtaa, kuluttamattomuutta. Tämä toiminnan muoto esitellään jutuissa, jossa sivutaan alkuperäiskansojen ja ei-länsimaisten yhteisöjen ekologisesti kestäviä elintapoja. Näistä voitaisiin tekstien mukaan ottaa oppia, jos halutaan irtautua historian juurruttamasta ylikuluttavasta kulttuurista. Kyse ei ole ostoboikoteista vaan yleisestä kuluttamisen vähentämisestä. Tällainen ihminen, eräänlainen epäkuluttaja, muuttaa elämäntapojaan ekologisemmiksi ja elää ympäristönsä kanssa sopuoinnussa sitä riistämättä.

Icarus Complexissa yksilön valinnoille annetaan jonkin verran painoarvoa. Vastuullisia yrityksiä ja hankkeita esittelevä *Ideas for change* -palsta esittelee vastuullisen sijoittamisen ja kuluttamisen alustoja, ja maatalouden kehittämiseksi kehoitetaan tukemaan lähituottajia ja vähentämään lihan ja maitotuotteiden syöntiä, sillä ”jopa pienet muutokset kuluttajakäyttäytymisessä lähettävät viestin valtaville ruokayrityksille ja supermarkeeteille”. Sen mukaan vastuullisella kuluttamisella voi siis vaikuttaa.

4.6 Yhteenveto

Tässä tutkielmassa olen tarkastellut, miten ilmastonmuutosta kehytetään rakentavaa ilmastojournalismia tekevissä medioissa, *It's Freezing in LA:ssa* ja *Icarus Complexissa*. Samalla olen pyrkinyt hahmottamaan, millaiseen ilmastotoimintaan lukijoita kannustetaan.

Tiivistetysti ilmastonmuutos esitetään aikamme suurimpana, polttavana ongelmana, joka tapahtuu kaiken aikaa nyt eikä vasta tulevaisuudessa. Sen esitetään johtuvan ihmisen toiminnasta, ja on erottamattomasti kytköksissä moneen muuhun samaisesta pohjasyystä aiheutuvaan ongelmaan. Tästä syystä ongelmalle tarjottavat ratkaisut ovat poliittisia, sillä julkaisujen mukaan mikään yksittäinen ihmekeksintö ei korjaa kaikkea.

Poliittisten muutosten aikaansaamisesta ovat lehtien mukaan vastuussa päättäjien lisäksi ihmiset – lukija ja kaikki muut. Aineiston perusteella yksilö ei välttämättä voi saavuttaa yksinään mitään merkittävää, mutta voimat yhdistämällä todellista muutosta voitaisiin saada aikaan. Yksilön kulutusvalintojen sijaan korostetaankin kollektiivista toimintaa.

Ilmastojournalismia tekevät julkaisut ovat tyyliltään hieman erityyppisiä, mutta niiden vastaukset tutkielmassa esitettyihin kysymyksiin osoittautuivat lähes täysin yhteneviksi. Eroa oli lähinnä siinä, että *Icarus Complex* antoi toissijaista painoarvoa eettiselle kuluttajuudelle, kun taas verrokkilehdessä tätä toiminnan muotoa ei käsitelty lainkaan.

Syitä tälle voi hakea. Tuomiopäivän julistusten puutetta voi selittää lehtien rakentava pohjavire. Ehkä molemmat pyrkivät erottautumaan muualla mediassa tavallisista ilmastomuutoksen esittämisen tavoista. Vaihtoehtomedioidella onkin nähty olevan potentiaalia vakiintuneiden selitysten haastajina (Hackett 2017). Keskeisiä eroja paremmin tutkittuissa ilmastojournalismissa havaittuihin piirteisiin on ainakin se, että julkaisuissa ilmastomuutos ei ole kaukainen vaan erittäin ajankohtainen ja konkreettinen ilmiö. Sen syistä ei ollut epävarmuutta, joka on liitetty erityisesti takavuosien yhdysvaltalaisjournalismiin (Boykoff & Boykoff 2004). Lehdissä ei myöskään esiintynyt neuvottomuutta siitä, mitä nyt pitäisi tehdä tulevaisuuden eteen.

Ilmastomuutosta on kehystetty usein tieteen kautta (Broadbent ym. 2016), mutta tässä aineistossa politiikan kehys oli vahva. Se luo kuvaa ongelmasta, joka ratkaistaan vain puuttamalla yhteiskunnan rakenteisiin ja perustavanlaatuisiin toimintatapoihin. Ilmastomuutoksen vaikutusten epätasa-arvoisuutta korostavaa oikeudenmukaisuuden kehysten vahvistamista on peräänkuulutettu (Gunster 2017). *Icarus Complexissa* sekä *It's Freezing in LA:ssa* oikeudenmukaisuuden kehys oli yksi aineiston huomattavimmista piirteistä. Tämä kaikki haastaa ilmastojournalismin rajaamista tiedeosastoille ja sitä, että lukija voisi olla vain tiedostava sivustaseuraaja.

5 POHDINTA

Tämän kandidaatintutkielman lähtökohtana oli tutustua sellaiseen niukasti tutkittuun mutta ajankohtaiseen journalismiin, joihin usein joko ripustetaan paljon toivoa tai joita pidetään pahanilmanlintuina. Tässä on vain pintaraapaisu rakentavien vaihtoehtoisten ilmastomedioiden maailmaan, mutta työ on herättänyt ainakin tekijässään paljon ajatuksia siitä, mikä paikka journalismilla voisi olla tulevaisuudessa.

Menetelmänä kehysanalyysissa on haasteensa: jääkö tutkijalta jotain huomaamatta, antaako hän liikaa painoarvoa jollekin? Pidin kuitenkin Robert Entmanin kehyksen määrittelmää hyvänä apukehikkona, joka ohjasi kehysten tunnistamista. Keskeisimpiä piirteitä etsivä tutkielma liikkuu pitkälti kohtuullisen yleisellä tasolla eikä siten välttämättä anna mahdollisuutta pureutua syvälle yksityiskohtiin. Toisaalta juuri tällainen tutkimus voi olla tarpeellista, kun kyseessä on uudet mediat, joita ei ole ennen tutkittu.

En väitä kummankaan käsittelemäni julkaisun olevan käänteentekevä, mutta pidän niiden huomioimista tärkeänä. Vaikka lukijakunta olisi pieni, tienraivaajilla voi olla jotain, mistä isommatkin mediat voisivat ottaa oppia. Tämä pätee varsinkin ilmastojournalismissa, johon moni taho on kaivannut uudistushenkeä.

Tässä käsiteltyjen lehtien etuna on ainakin se, että yleisö on todennäköisesti valmiiksi kiinnostunut. Sitä ei tarvitse siis yrittää voittaa ilmastonmuutoksesta huolestuneiden puolelle, vaan sen sijaan voidaan porautua syvemmälle käsillä oleviin kysymyksiin. Gunsterin (2017) mukaan olisikin tärkeää, ettei ilmastotietoisia unohdeta, kun ilmastodenialisteja ja apaattisia yleisöjä tavoitellaan. Toiseksi *It's Freezing in LA:n* ja *Icarus Complexin* kaltaisissa yhden aiheen lehdissä ilmasto on kaikenkattava teema, joka näkyy kaikessa. Tällaisia lehtiä tutkimalla voidaan siis kenties saada uutta tietoa siitä, miten aihepiiri on laajentunut tiedejournalismista muualle.

Kuten aina, tutkimukseen syventyminen synnytti liudan uusia kysymyksiä. Esimerkiksi *It's Freezing in LA:n* kuvituksessa riittäisi tarkasteltavaa. Lehti käyttää sivuillaan lähes yksinomaan piirroskuvituksia: olisi kiinnostavaa tutkia, millaisia mahdollisuuksia niillä on vaikeasti kuvitettavan aiheen visualisoinnissa ja miten kuvituksilla visualisoidaan näkyvämpiä asioita sekä kuvitellaan dystopioita, utopioita ja kaikkea siltä väliltä.

6 KIRJALLISUUS

- Aitamurto, Tanja ja Anita Varma. 2018. "The Constructive Role of Journalism: Contentious metadiscourse on constructive journalism and solutions journalism." *Journalism Practice* 12 (6): 695–713. <https://doi.org/10.1080/17512786.2018.1473041>.
- Ahva, Laura ja Mikko Hautakangas. 2018. "Why do we suddenly talk so much about constructiveness?" *Journalism Practie* 12 (6): 657–661. <https://doi.org/10.1080/17512786.2018.1470474>.
- Boykoff, Maxwell ja Jules Boykoff. 2004. "Balance as bias: global warming and the US prestige press." *Global Environmental Change* 14 (2): 125–136. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2003.10.001>.
- Boykoff, Maxwell. 2008a. "Lost in translation? United States television news coverage of anthropogenic climate change, 1995–2004." *Climatic Change* 86: 1–11. <https://doi.org/10.1007/s10584-007-9299-3>.
- Boykoff, Maxwell. 2008b. "The Cultural Politics of Climate Change Discourse in UK Tabloids." *Political geography* 27 (5): 549–569.
- Broadbent, Jeffrey, John Sonnett, Iosef Botetzagias, Marcus Carson, Anabela Carvalho, Yu-Ju Chien, Christopher Edling, Dana Fisher, Georgios Giouzepas, Randolph Haluza-DeLay, Koichi Hasegawa, Christian Hirschi, Ana Horta, Kazuhiro Ikeda, Jun Jin, Dowan Ku, Myanna Lahsen, Ho-Ching Lee, Tze-Luen Alan Lin, Thomas Malang, Jana Ollmann, Diane Payne, Sony Pellissery, Stephan Price, Simone Pulver, Jaime Sainz, Keiichi Satoh, Clare Saunders, Luisa Schmidt, Mark C. J. Stoddart, Pradip Swarnakar, Tomoyuki Tatsumi, David Tindall, Philip Vaughter, Paul Wagner, Sun-Jin Yun ja Sun Zhengyi. "Conflicting Climate Change Frames in a Global Field of Media Discourse." *Socius: Sociological Research for a Dynamic World* 2: 1–17. <https://doi.org/10.1177/2378023116670660>.
- Brüggemann, Michael. 2017. "Shifting roles of science journalists covering climate change." *Oxford Research Encyclopedia of Climate Science*. 1–15. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228620.013.354>
- Crist, Eileen. 2007. "Beyond the Climate Crisis: A Critique of Climate Change Discourse." *Telos* 141: 29–55.
- Carvalho, Anabela. 2010. "Media(ted) discourses and climate change: a focus on political subjectivity and (dis)engagement." *WIREs Climate Change* 1 (2): 172–179.

- Constructive Institute. 2021. "Slow News." Luettu 20.4.2021. <https://constructiveinstitute.org/what/slow-news/>
- Corbett, Julia ja Jessica Durfee. 2004. "Testing Public (Un)Certainty of Science: Media Representations of Global Warming." *Science Communication* 26 (2): 129–151. <https://doi.org/10.1177/1075547004270234>.
- Dirikx, Astrid ja Dave Gelders. 2010. "To frame is to explain: A deductive frame-analysis of Dutch and French climate change coverage during the annual UN Conferences of the Parties." *Public Understanding of Science* 19 (6): 732–742.
- Eide, Elisabeth ja Risto Kunelius, toim. 2012. *Media Meets Climate: The Global Challenge for Journalism*. Göteborg: Nordicom.
- Entman, Robert. 1993. Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication* 43 (4): 51–58.
- Fisher, Caroline. 2015. "The advocacy continuum: Towards a theory of advocacy in journalism." *Journalism* 17 (6): 711–726. <https://doi.org/10.1177/1464884915582311>.
- Gunster, Shane. 2017. "Engaging climate communication: Audiences, frames, values and norms." Teoksessa *Journalism and Climate Crisis: Public Engagement, Media Alternatives*, toimittaneet Robert Hackett, Susan Forde, Shane Gunster ja Kerrie Foxwell-Norton, 49–76. New York: Routledge.
- Haagerup, Ulrik. 2014. *Constructive News. Why negativity destroys the media and democracy – And how to improve journalism of tomorrow*. Hanoi: InnoVatio.
- Hackett, Robert, Susan Forde, Shane Gunster ja Kerrie Foxwell-Norton, toim. 2017. *Journalism and Climate Crisis: Public Engagement, Media Alternatives*. New York: Routledge.
- Hoffman, Andrew. 2005. "Climate Change Strategy: The Business Logic Behind Voluntary Greenhouse Gas Reductions." *California Management Review* 47 (3): 19–46.
- Holt, Kristoffer. 2018. "Alternative Media and the Notion of Anti-Systemness: Towards an Analytical Framework". *Media and Communication* 6 (4): 49–57. <https://doi.org/10.17645/mac.v6i4.1467>.
- Hulme, Mike. 2009. *Why we disagree about climate change: Understanding controversy, inaction and opportunity*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Icarus Complex. 2019. "Manifesto." Luettu 20.4.2021. <https://icaruscomplexmagazine.com/manifesto/>
- Jacobsson, Diana. 2020. "Young vs old? Truancy or new radical politics? Journalistic discourses about social protests in relation to the climate crisis." *Critical Discourse Studies*. <https://doi.org/10.1080/17405904.2020.1752758>.
- Janowitz, Morris. 1975. "Professional Models in Journalism: The Gatekeeper and the Advocate." *Journalism Quarterly* 52 (4): 618–626, 662.
- Kangas, Jarkko. 2016. "Näkymätön ilmasto, näkyviä kuvia: Ilmastoriskin visualisointi ja kuvallinen kehystäminen Helsingin Sanomissa." *Media & viestintä* 39 (4): 209–227.
- Karvonen, Erkki. 2000. "Tulkintakehys (frame) ja kehystäminen." *Tiedotustutkimus* 23 (2): 78–84.
- Kenis, Anneleen ja Matthias Lievens. 2014. "Searching for 'the political' in environmental politics." *Environmental Politics* 23 (4): 531–548. <https://doi.org/10.1080/09644016.2013.870067>.
- Kinnick, Katherine, Dean Krugman ja Glen Cameron. 1996. "Compassion fatigue: communication and burnout toward social problems." *Journalism & Mass Communication Quarterly* (73) 3: 687–707.
- Kumpu, Ville ja Mofizur Rhaman. 2012. "Futures of the Implicated and the Bystander: Comparing Futures Imagined in the Coverage of Climate Summits in Bangladesh and Finland." Teoksessa *Media Meets Climate: The Global Challenge for Journalism*, toimittaneet Elisabeth Eide ja Risto Kunelius, 105–122. Göteborg: Nordicom.
- Kunelius, Risto. 2012. "Varieties of Realism: Durban Editorials and the Discursive Landscape of Global Climate Politics." Teoksessa *Media Meets Climate: The Global Challenge for Journalism*, toimittaneet Elisabeth Eide ja Risto Kunelius, 31–48. Göteborg: Nordicom.
- Kuutti, Heikki. 2012. *Mediasanasto*. Jyväskylä: WS Bookwell Oy.
- Kähkönen, Virve. 23.9.2018. "HS nimittää ensi vuodeksi ilmastokirjeenvaihtajan: Kerro, mistä aiheista haluat hänen raportoivan – voit myös päästä tekemään juttua toimittajan kanssa." *Helsingin Sanomat*. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005838272.html>

- Loosen, Wiebke, Laura Ahva, Julius Reimer, Paul Solbach, Mark Deuze ja Lorenz Matzat. 2020. "‘X Journalism’. Exploring journalism’s diverse meanings through the names we give it." *Journalism* (elokuu 2020): 1–20.
<https://doi.org/10.1177/1464884920950090>.
- Moser, Susanne. 2010. "Communicating climate change: History, challenges, process and future directions." *WIREs Climate Change* 1 (1): 31–53.
- Nikkanen, Hanna. 1.3.2021. "Katollani on vuorenpaikko, mutta kirjoitan nyt muista aiheista". *Long Play*. Luettu 5.3.2021. <https://www.longplay.fi/sivuaanet/katollani-vuorenpaikko-mutta-kirjoitan-nyt-muista-aiheista>
- Olausson, Ulrika. 2009. "Global warming – global responsibility? Media frames of collective action and scientific certainty." *Public Understanding of Science* 18: 421–436. <https://doi.org/10.1177/0963662507081242>.
- Painter, James. 2013. *Climate change in the media: reporting risk and uncertainty*. *Climate change in the media: reporting risk and uncertainty*. Lontoo: I.B. Tauris.
- Pihkala, Panu. 2019. *Mieli maassa? Ympäristötunteet*. Helsinki: Kirjapaja.
- Rhaman, Mofizur. 2012. "Applying Advocacy in Climate Change: The Case of Bangladesh." Teoksessa *Media Meets Climate: The Global Challenge for Journalism*, toimittaneet Elisabeth Eide ja Risto Kunelius, 145–161. Göteborg: Nordicom.
- Schmidt, Andreas, Ana Ivanova ja Mike Schäfer. 2013. "Media attention for climate change around the world: A comparative analysis of newspaper coverage in 27 countries." *Global Environmental Change* 23: 1233–1248.
- Schäfer, Mike ja Inga Schlichting. 2014. "Media Representations of Climate Change: A Meta-Analysis of the Research Field." *Environmental Communication* 8 (2): 142–160. <https://doi.org/10.1080/17524032.2014.914050>.
- Schäfer, Mike ja James Painter. 2020. "Climate journalism in a changing media ecosystem: Assessing the production of climate change-related news around the world." *WIREs Climate Change* 12 (1). <https://doi-org.libproxy.tuni.fi/10.1002/wcc.675>
- Schäfer, Mike ja Saffron O’Neill. 2017. "Frame Analysis in Climate Change Communication: Approaches for Assessing Journalists’ Minds, Online Communication and Media Portrayals." *Zurich Open Repository and Archive, University of Zurich*.
<https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228620.013.48>

- Shields, Fiona. 2019. "Why we're rethinking the images we use for our climate journalism." *The Guardian*, 18.10.2019. Luettu 29.3.2021. <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/18/guardian-climate-pledge-2019-images-pictures-guidelines>
- The Guardian. 2019. "The Guardian's environmental pledge 2019." *The Guardian*, 15.10.2019. Luettu 29.3.2021. <https://www.theguardian.com/environment/ng-interactive/2019/oct/16/the-guardians-climate-pledge-2019>
- Tuomola, Salla. 2018. "Pakolaiskeskustelu MV-lehdessä: Merkityksellistämisen mekanismit ideologisissa puhuttelutavoissa." *Media & viestintä* 41 (3): 171–191. <https://doi.org/10.23983/mv.75324>.
- Waisbord, Silvio. 2008. "Advocacy Journalism in a Global Context." Teoksessa *The Handbook of Journalism Studies*, toimittaneet Karin Wahl-Jorgensen ja Thomas Hanitzsch, 371–385. New York: Routledge.
- Zeldin-O'Neill, Sophie. 16.10.2019. "'It's a crisis, not a change': the six Guardian language changes on climate matters" *The Guardian*. Luettu 5.3.2021. <https://www.theguardian.com/environment/2019/oct/16/guardian-language-changes-climate-environment>

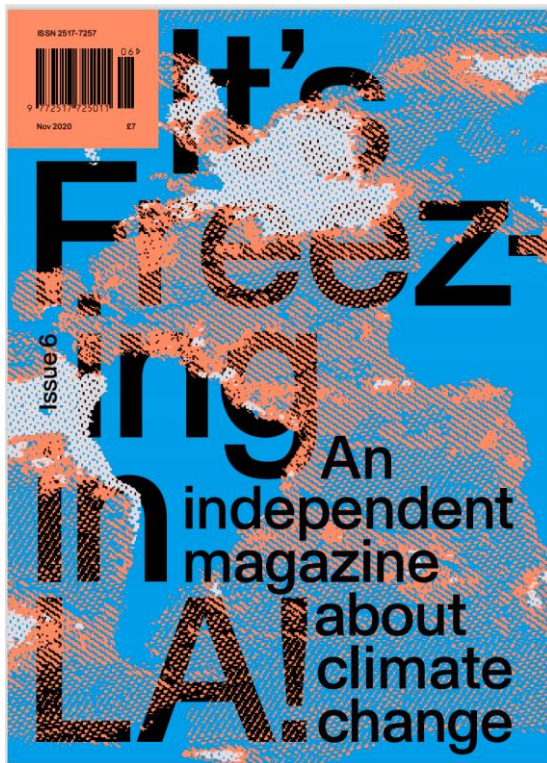
6.1 Aineiston lähteet

Icarus Complex. Marraskuu 2020. Toinen numero.

It's Freezing in LA! Marraskuu 2020. Kuudes numero.

7 LIITTEET

Liitteinä muutamia sivuja aineistosta.

Kuva 1. It's Freezing in LA:n kuudennen numeron kansi.

Kuva 2. Aukeama It's Freezing in LA:n artikkelista.

Kuva 3. Icarus Complexin toisen numeron kansi.

Kuva 4. Aukeama Icarus Complexin artikkelista.